

ЕВРОПЕЙСКА ИМУНИЗАЦИОННА СЕДМИЦА

23-29 април 2023 г.

През 2023 г. Европейската имунизационна седмица е под мотото: „**Всяка доза има значение**“ и е насочена към необходимостта от подобряване на ваксинационния обхват поради отчетения спад в имунизациите по време на пандемията от COVID-19.

Инициативата е на СЗО. Началото е поставено през 2005 г. и от тогава се провежда последната седмица на месец април.

Целта е с общи усилия да се повиши информираността на широката общественост относно имунизациите, предпазването от ваксинопредотвратими болести и защита на живота.

АКЦЕНТИ:

➤ **Ваксините са основната причина за ограничаване разпространението на животозастрашаващи инфекциозни заболявания.**

➤ **Навременното им поставяне спасява животи.**

➤ **Медицинските специалисти са достоверният източник на информация относно ваксините. Важно е да се изгради доверие между пациента и лекаря. Отношението на медицинският специалист към ваксинацията оказва силно влияние върху вземането на решения от пациента/родителя. Лекарите, медицинските сестри и акушерките играят жизненоважна роля в съветването на пациентите си за ползата и важността на ваксините.**

➤ **Имунизационният календар определя по научнообоснован начин, както времевите интервали, така и необходимите дози от всяка ваксина за всяка възраст, т.е. на каква възраст е най-добре да се приложи дадена ваксина, колко дози и през какъв интервал трябва да се прилагат, за да се гарантира достатъчно ефективен имунен отговор. **Прилагането на ваксини, в съответствие с Националния имунизационен календар, е изключително важен процес, който започва от самото раждане и продължава през целия живот, защото ваксините предлагат защита за всички възрасти.****

➤ **Когато всички хора са напълно имунизирани според националните си календари, благодарение на изградения **колективен имунитет**, те защитават и тези, които не могат да бъдат ваксинирани, поради отслабена или увредена имунна система, поради ненавършена минимална възраст за дадена ваксина и др. Деца с **нередовни имунизации** за възрастта си остават **незащитени** от ваксинопредотвратимите заболявания, което е предпоставка за **възникване и разпространение на взривове** от ваксинопредотвратими инфекции.**

ФАКТИТЕ НАКРАТКО

➤ Благодарение на ваксините **полиомиелитът** в световен мащаб е намалял с 99% от 1988 г. насам. В света е останал само един от трите типа диви полиовируси - той продължава да циркулира в Пакистан и Афганистан. Заболяването засяга основно децата до 5-годишна възраст, но всеки над тази възраст, който не е ваксиниран, може да заболее и да развие тежки симптоми. Пълната имунизационна схема срещу полиомиелит в детска възраст осигурява имунитет през целия живот. В България ваксини срещу полиомиелит се прилагат през първата, втората и шестата година от живота на детето.

➤ **Морбили** е една от най-заразните болести в света. Неимунизираниите малки деца имат най-висок риск от заразяване, а усложненията могат да причинят дори смърт. Въпреки че имунизацията драстично намали смъртността от морбили, морбилният вирус продължи да циркулира и през 2021 г. През 2023 г. се отчита ръст на заболяелите от морбили в Европейския регион на СЗО. Две дози ваксини срещу морбили осигуряват защита от заболяване и свързаните с него сериозни усложнения при почти 100% от ваксинираните през целия живот. 95% имунизационен обхват ежегодно ще предотврати разпространението на морбили и възникването на мащабни епидемии, както и ще доведе до елиминиране на заболяването. Поради високата заразност на морбилния вирус 90% от лицата без имунитет при контакт с болен от морбили ще се заразят и ще заболелят. Един на всеки 5 заболели ще развие сериозни усложнения, като инфекция на ухото, глухота, слепота, пневмония, енцефалит, дори смърт. Сериозните усложнения са по-чести при деца до 5 години и при възрастни над 30 г. Бременни жени без имунитет, които заболелят от морбили, са в риск от аборт, преждевременно раждане и раждане на недоносени деца.

➤ Ваксината срещу **хепатит Б** е 95% ефективна за предотвратяване на инфекция, развитие на хронични заболявания и рак на черния дроб, причинени от вируса. Над 90% от здравите възрастни с остра хепатит Б инфекция се възстановяват от заболяването в рамките на една година. Обаче 90% от бебетата и до 50% от децата под 5 годишна възраст, които се заразяват с вируса на хепатит Б, развиват хронична инфекция за цял живот и свързаните с това усложнения като чернодробна цироза и рак. В България имунизация срещу хепатит Б се прилага на новородените още през първите 24 ч. от живота им. За изграждане на пожизнена защита е необходимо получаването на още 2 или 3 дози ваксина срещу хепатит Б през първата година от живота.

➤ **Ракът на маточната шийка** е четвъртото по честота раково заболяване при жени в света. Почти всички случаи на рак на маточната шийка са причинени от човешки папиломни вируси (HPV) и могат да бъдат предотвратени чрез ваксинация. HPV ваксината е най-ефективна в предотвратяване на рак на маточната шийка през целия живот, ако се приложи на момичета на възраст между 9 и 14 г. Имунизацията може да предотврати над 90% от всички ракови заболявания, причинени от HPV, както при жени, така и при мъже.

Децата под 5-годишна възраст попадат в особено висок риск от развитие на усложнения или дори фатален край при заболявания, които могат да бъдат предотвратени с ваксини.

Имунизирайки децата срещу хепатит Б през първата им година от живота и срещу HPV в ранните юношески години, ще ги предпазим от бъдещо развитие на някои онкологични заболявания.

Ваксините могат да предпазват и от бактериални инфекции, причинени от Стрептококус пнеумоние и Хемофилус инфлуенце, а това предполага и че ще се намали употребата на антибиотици и по този начин намаляваме опасността от развитие на антимикробна резистентност.

Юношеството е времето, в което се прилагат допълнителни дози ваксини за по-траен имунитет срещу болестите, които са опасни за всяка възраст, в това число морбили, коклюш, рубеола, тетанус, дифтерия и менингит. Жените трябва да са добре запознати с риска от заразяване с рубеола на плода по време на бременността и преди да забременеят да са сигурни, че имат приложена ваксина срещу рубеола.

Реимунизациите срещу дифтерия и тетанус в зряла възраст са необходими за осигуряване на защита през целия живот.